

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van decreet tot instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakingsafval
- Definitieve goedkeuring (Samenwerkingsakkoord)

Samenvatting

Voorliggend ontwerp tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakingsafval heeft als doel de bepalingen van het bestaande samenwerkingsakkoord af te stemmen op de Europese Verordening 2025/40 betreffende verpakkingen en verpakingsafval (PPWR). Deze verordening vervangt Richtlijn 94/62/EG en beoogt een geharmoniseerd regelgevend kader voor de hele Europese markt, met als centrale doelstellingen het beperken van de milieueffecten van verpakkingen en het bevorderen van een circulaire economie.

Met deze wijziging wordt het bestaande intergewestelijke samenwerkingsakkoord juridisch en inhoudelijk aangepast aan de Verordening, onder meer met invoering een procedure voor producentenregistratie en goedkeuring. De Interregionale Commissie voor UPV (EPRiBEL) krijgt hiervoor een uitgebreider takenpakket en eigen personeel. De goede elementen van het bestaande UPV-systeem inzake verpakkingen blijven dankzij de wijziging van het bestaande samenwerkingsakkoord behouden. Vermits de Europese Verpakkingsverordening reeds op 12 augustus 2026 in werking is getreden, is een definitieve goedkeuring van het samenwerkingsakkoord dringend.

Het wijzigende samenwerkingsakkoord voorziet ook in een minimaal juridisch kader voor statiegeldsystemen, zonder voorafname op de eventuele invoering van statiegeld. Deze bepalingen voorkomen ongecoördineerde initiatieven.

Verder worden bestaande regels rond financiële bijdragen, toezicht en sancties vereenvoudigd en geactualiseerd. Bij het niet-behalen van de doelstellingen worden sanctieheffingen ingevoerd. Handhaving gebeurt via administratieve geldboetes, ten voordele van het personeelsbudget van de Interregionale Commissie voor de UPV.

Een instemmingsdecreet is vereist om het voorliggende samenwerkingsakkoord uitvoerbaar te maken.

Deze nota gaat onder andere in op het advies van de Raad van State, dat ingewonnen is na de tweede principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit dossier situeert zich binnen het beleidsveld Leefmilieu, en meer specifiek binnen het inhoudelijke structuurelement (ISE) Afval- en materialenbeleid.

Het wijzigend samenwerkingsakkoord geeft uitvoering aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Europese Verordening 2025/40 betreffende verpakkingen en verpakkingsafval (PPWR). Deze verordening vervangt Richtlijn 94/62/EG en legt rechtstreeks werkende verplichtingen op aan de lidstaten en marktdeelnemers. De wijziging van het samenwerkingsakkoord is noodzakelijk om het Vlaamse en Belgische regelgevend kader in overeenstemming te brengen met deze Europese regelgeving.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Inspectie van Financiën heeft gunstig advies (KS/2025003733) gegeven op 30 oktober 2025. Het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor de Begroting is vereist.

Het akkoord van de minister van Begroting is gegeven op 1 december 2025.

Het dossier werd op 12 december 2025 voor de eerste keer principieel door de Vlaamse Regering goedgekeurd.

De VTC en de Minaraad/SERV leverden hun advies respectievelijk op 13 januari en 11 februari 2026.

Het dossier werd op 24 april voor de tweede keer principieel door de Vlaamse regering goedgekeurd en voor advies voorgelegd aan de Raad van State.

Het advies van de Raad van State werd verleend op 10 juli 2026.

2 INHOUD

Voor een algemene bespreking van de inhoud alsook voor de bespreking van de adviezen van de Minaraad, SERV en VTC wordt verwezen naar de eerdere nota's aan de Vlaamse Regering bij eerste en tweede principiële goedkeuring (VR 2025 1212 DOC.1175/1TER, VR 2026 2404 DOC.0412/1BIS).

A. WIJZIGINGEN N.A.V. HET ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Hieronder volgt een samenvatting van de opmerkingen van de Raad van State en een beschrijving van de wijze waarop deze in rekening werden genomen.

Punt 2. Het Samenwerkingsakkoord en met name artikel 12 moet overlegd worden met de vakbonden.

De werknemersorganisaties hebben zich via de SERV/Minaraad kunnen uitspreken over het ontwerp van samenwerkingsakkoord. Voor de personeelsleden die door het Vlaamse Gewest ter beschikking worden gesteld, blijft het Vlaamse personeelsstatuut van kracht, wat afgestemd is met de vakbonden. De in het samenwerkingsakkoord voorziene toelage voor buitengewoon functioneren is daarmee verenigbaar. Een bijkomend overleg met de werknemersorganisaties wordt daarom niet noodzakelijk geacht. De artikelsgewijze commentaar werd vervolledigd op dit vlak.

Punt 3. De omzettingstabellen voor de Richtlijn (EU) 2019/904 en de Richtlijn 2008/98/EG moeten toegevoegd worden en de omzettingstabellen voor Verordening 2025/40 moeten worden geactualiseerd.

De betreffende omzettingstabellen werden toegevoegd en geactualiseerd. Zie bijlage 7.

Punt 4.1. Meerdere bepalingen verlenen verordenende bevoegdheden aan de Interregionale Commissie. Deze moeten vervangen worden door Uitvoerende Samenwerkingsakkoorden.

Geen van deze bepalingen die de Raad van State aanmerkt heeft tot doel om verordenend te zijn. De bepalingen die als verordenend zouden kunnen worden gelezen, werden daarom geschrapt of herschreven. Bij gevolg is het niet nodig om bijkomend Uitvoerende Samenwerkingsakkoorden te voorzien:

- Art. 12, §2 – art. 23, §2: schrappen van de laatste zin van het derde lid;
- Art. 12, §4 – art. 23, §4: schrappen van het tweede lid;
- Art. 12, §5 – art. 23, §5: schrappen van de laatste zin; de artikelsgewijze commentaar werd vervolledigd met betrekking tot de “toelage voor buitengewoon functioneren”;
- Art. 17 – art. 26,: schrappen van het volledige art. 26;
- Art. 18 – art. 26/1, §1: herschrijven van de punten 2° en 3° (schrappen van de verwijzing naar het kader);
- Art. 18 – art. 26/1, §1: schrappen van het punt 10° en hernoemen van de volgende punten
- Art. 18 – art. 26/1, §1: herschrijven van de punten 11° en 12°.

Punt 4.2. Art. 21 – art. 29/1: De “algemene controlerichtlijnen” voor de controles door de ambtenaren en personeelsleden van de Gewesten moeten verduidelijkt worden in de Memorie van toelichting.

De Memorie van toelichting werd op dit punt vervolledigd.

Punt 5. Titel: de datum van het Samenwerkingsakkoord moet ingevuld worden.

De datum werd geschrapt in de titel.

Punt 6. Art. 3, §1: in de Franse versie moet “emballages perdus” in het meervoud gezet worden.

Artikel 3, §1 kan geschrapt worden (zie verder onder punt 18).

Punt 7.1. Art. 3, §2 – art. 3, §1/2: de preventiedoelstellingen beogen enkel eenmalige verpakkingen en niet alle verpakkingen.

De artikelsgewijze commentaar werd verduidelijkt om aan te geven dat de doelstellingen van artikel 3, §1/2 specifiek betrekking hebben op de vermindering van verpakkingen voor eenmalig gebruik, en dus niet op alle verpakkingen. Die focus is verantwoord omdat eenmalige verpakkingen een grote milieudruk veroorzaken en het beleid tegelijk hergebruik wil stimuleren. De doelstellingen voor eenmalige verpakkingen dragen bij aan de globale preventiedoelstellingen van de PPWR, die gericht zijn op de vermindering van de totale hoeveelheid verpakkingsafval. In de artikelsgewijze commentaar wordt daarom ook verduidelijkt dat andere verplichtingen uit de PPWR, zoals verboden op bepaalde verpakkingen, hergebruiksdoelstellingen en regels inzake verpakkingsminimalisering, eveneens zullen bijdragen aan die globale vermindering.

Punt 7.2. Art. 3, §2 – art. 3, §1/2: het referentiejaar voor de preventiedoelstellingen in dit ISA is 2022 en niet 2018., zoals de Europese verordening voorschrijft.

De aanvraag tot aanpassing van dit referentiejaar is ingediend bij de Europese Commissie. Als de Europese Commissie zich negatief zou uitspreken over de vraag van België om het referentiejaar 2022 te gebruiken, zal, volgens de Raad van State, het Samenwerkingsakkoord moeten aangepast worden. Voorlopig is evenwel geen aanpassing nodig.

Punt 8. Art. 7 – art. 22/1: de hoogte van de retributies op de registratie moet verantwoord worden in de Memorie van Toelichting.

De Memorie van Toelichting werd op dit punt aangevuld. Daarbij wordt toegelicht dat de geraamde opbrengsten vanaf 2027 lager liggen dan de kosten voor de ontwikkeling, het beheer en de beveiliging van het register, de werking van EPRIBEL, personeelskosten en toezicht. De retributies dekken dus slechts gedeeltelijk de kosten van de registratieverplichtingen. Ook wordt verduidelijkt waarom voor huishoudelijk en bedrijfsmatig verpakkingsafval afzonderlijke registraties en registratiekosten gelden.

Punt 9.1. Art. 8 – art. 22/4, §1: de verwijzing naar het gebruik van de talen moeten geschrapt worden
De tekst werd aangepast.

Punt 9.2. Art. 8 – art. 22/4, §1: de formulering van de tekst kan niet garanderen dat artikel 47.3, a), b), c) en d) van de PPWR vervuld worden.

De tekst werd vervolledigd zodat de goedkeuringsaanvraag voortaan ook expliciet moet beschrijven hoe wordt voldaan aan artikel 47.3, a), b), c) en d), van de PPWR. Zo wordt verzekerd dat deze voorwaarden mee worden beoordeeld bij de goedkeuring van individuele producenten.

Punt 9.3. Art. 8 – art. 22/4, §2, al. 2: de stilzwijgende goedkeuring bij een niet-tijdige beslissing moet geschrapt worden.

De stilzwijgende goedkeuring werd geschrapt.

Punt 9.4. Art. 8 – art. 22/4, §2, al. 3 en 22/6, §2: er mag niet in de tekst opgenomen worden dat de beslissing tot weigeren van een goedkeuring moet gemotiveerd worden.

De tekst werd aangepast zodat de beslissing niet langer gemotiveerd moet worden.

Punt 9.5. Art. 8 – art. 22/4, §3, al. 2: de tekst is onduidelijk.

De tekst werd aangepast om de intrekkingsgrond duidelijker te koppelen aan de inhoudelijke goedkeuringsvoorwaarden. De goedkeuring kan niet alleen worden ingetrokken bij permanente stopzetting van de activiteiten, maar ook wanneer de producent niet langer duidelijk en overtuigend aantoonst dat hij de recyclage- en nuttige-toepassingsdoelstellingen zal behalen voor de verpakkingen waarvoor hij verantwoordelijk is. Daarmee wordt de intrekking beter afgestemd op artikel 47.5 van de PPWR en op de goedkeuringsvoorwaarden.

Punt 9.6. Art. 8 – art. 22/4, §3: de tekst kent EPRIBEL niet de bevoegdheid toe om de goedkeuring te wijzigen.

Deze bevoegdheid werd toegevoegd.

Punt 9.7. Art. 8 – art. 22/5, §1: de verwijzing naar het gebruik van de talen moeten geschrapt worden.
Deze verwijzing werd geschrapt.

Punt 9.8. Art. 8 – art. 22/5, §3, 23°: het is onduidelijk waarom verwezen wordt naar het Samenwerkingsakkoord van 9/2/2026 betreffende UPV en zwerfvuil.

De tekst werd verduidelijkt, door deze verwijzing in artikel 22/5 te schrappen en nieuwe definities van “provisie” en “reserve” toe te voegen aan dit Samenwerkingsakkoord. Deze definities verwijzen naar de definities die zijn opgenomen in het Samenwerkingsakkoord van 9 februari 2026 (ISA UPV/zwerfvuil).

Punt 9.9. Art. 8 – art. 22/6: de tekst voorziet niet dat zal gecontroleerd worden op de naleving van artikel 47.3, a), b), c) en d) van de PPWR.

De tekst werd vervolledigd om deze controle mogelijk te maken.

Punt 9.10. Art. 8 – art. 22/6, §3, 5de streepje: de afwijking mag niet in strijd met de PPWR zijn.
De tekst werd vervolledigd, om dit te verduidelijken.

Punt 9.11. Art. 8 – art. 22/6, §5, 2de streepje: de zin kan verkeerd gelezen worden.
De tekst werd verduidelijkt om uit te sluiten dat intrekking pas mogelijk zou zijn wanneer de PRO geen enkele verplichting van artikel 22/7 meer naleeft. Door de formulering aan te passen, wordt duidelijk gemaakt dat intrekking al mogelijk is zodra niet langer wordt voldaan aan één of meer van die verplichtingen.

Punt 9.12. Art. 8 – art. 22/8, §1: de gevallen van definitieve stopzetting van de activiteiten en insolabiliteit zijn niet expliciet opgenomen in het kader van de garantie.
De tekst werd op dit punt vervolledigd.

Punt 9.13. Art. 8 – art. 22/8, §2: de mogelijkheid om toegang te krijgen tot het dossier binnen een redelijke termijn zou moeten toegevoegd worden.
De tekst werd vervolledigd.

Punt 10.1. Art. 11 – art. 22/16, §3, 7°: de term “kerncijfers van het statiegeld” is niet duidelijk.
De tekst werd verduidelijkt. De kerncijfers werden expliciet opgelijst.

Punt 10.2. Art. 11 – art. 22/16: de controle op de naleving van het punt m) van de bijlage X van de PPWR moet toegevoegd worden aan het Samenwerkingsakkoord. Hetzelfde geldt eigenlijk voor punt n), maar dit behoort tot de federale bevoegdheid inzake productnormering.
De verplichting werd toegevoegd om aan te tonen dat het stelsel van statiegeld in overeenstemming is met de punten m) en n) van de bijlage X van de PPWR. Door deze wijze van formulering, kan ook punt n) toegevoegd worden, zonder dat er sprake is van een overtreding van de gewestelijke bevoegdheden.

Punt 10.3. Art. 11 – art. 22/16: de interoperabiliteit van het stelsel van statiegeld met de buitenlandse stelsels moet voorzien worden.
De tekst werd aangepast om dit principe op te nemen.

Punt 10.4. Art. 22/16: de timing van het Samenwerkingsakkoord moet aangepast worden, omdat deze niet toelaat om het statiegeld in te voeren tegen ten laatste 1/1/2029.
Er is geen realistische timing mogelijk die toelaat om de deadline van 1/1/2029 te respecteren. Daarenboven laat de PPWR toe om een afwijking op de verplichte invoering van statiegeld aan te vragen door aan te tonen dat een voldoende inzamelpercentage kan behaald worden zonder een statiegeldsysteem. De politieke keuzes daarrond moeten nog gemaakt worden door de respectievelijke gewestregeringen. De bepalingen in dit samenwerkingsakkoord vormen immers op geen enkele wijze een voorafname over de eventuele invoering van een statiegeldsysteem. De tekst van §2 werd wel aangepast zodat de kandidaat-systeembeheerder zich uiterlijk op 30 juni 2027 enkel moet aanmelden, zonder dat op dat moment reeds een volledige aanvraag tot aanvaarding moet worden ingediend. Deze aanpassing houdt rekening met het feit dat de modaliteiten van een eventueel statiegeldsysteem nog moeten worden uitgewerkt in het eventuele uitvoerende samenwerkingsakkoord. Het zou daarom niet redelijk zijn van een kandidaat-systeembeheerder te verwachten dat hij reeds een volledig aanvraagdossier indient voordat duidelijk is aan welke voorwaarden en vereisten het systeem zal moeten voldoen. Binnen EPRIBEL is samen met de gewestelijke administraties een werkgroep opgericht die de verschillende scenario's bestudeert en voorbereidt.

Daarnaast werden in §3 van artikel 22/16, tweede lid, 4°, de woorden “die de hoogwaardige recyclage tot nieuwe drankverpakkingen garanderen” toegevoegd. Deze toevoeging verduidelijkt dat de via het statiegeldsysteem ingezamelde drankverpakkingen blijven bijdragen aan de verwezenlijking van de recyclagedoelstellingen voor huishoudelijke verpakkingen en worden ingezet voor hoogwaardige

recyclage tot nieuwe drankverpakkingen. De concrete toepassing van dit principe, met inbegrip van de modaliteiten voor het ter beschikking stellen van het ingezamelde materiaal, wordt desgevallend verder uitgewerkt in het uitvoerende samenwerkingsakkoord.

Punt 11. Art. 12, §1: de waarnemers voor de federale overheid – (1) indien zij niet worden aangeduid of aanwezig zijn, mag dat geen negatieve gevolgen hebben voor de werking van EPRI BEL; (2) er mag niet in het Samenwerkingsakkoord gespecificeerd worden welke federale minister deze waarnemers aanduidt.

De tekst werd aangepast.

Punt 12.1. Art. 18 – art. 26/1, §1, 7°: verkeerde verwijzing.

De tekst werd gecorrigeerd.

Punt 12.2. Art. 18 – art. 26/1, §2, 1°: verkeerde verwijzing.

De tekst werd gecorrigeerd.

Punt 13. Art. 20: het is niet duidelijk in welke gevallen en met welke regelmaat de Gewestelijke administraties hun adviezen uitbrengen.

De tekst werd verduidelijkt. De adviezen worden verleend op vraag van EPRI BEL.

Punt 14. Artikelen 21-25: de Raad van State is van oordeel dat de artikelen 24 tot 29 van de PPWR niet enkel federale bevoegdheden betreffen, maar ook bevoegdheden van de Gewesten. Deze artikelen moeten opnieuw onderzocht worden om te bekijken of deze moeten toegevoegd worden aan dit samenwerkingsakkoord.

De artikelen 24 tot 29 van de PPWR werden opnieuw onderzocht. De artikelen 26, 27 en 28 kunnen als gewestelijke bevoegdheden aangemerkt worden, waardoor de controle op deze artikelen en een eventuele beboeting moet toegevoegd worden aan het Samenwerkingsakkoord. Een nieuwe paragraaf werd aan de tekst toegevoegd.

Punt 15.1. Art. 21 – art. 29/1, §1: de eedaflegging is niet vereist.

De eedaflegging werd geschrapt uit de tekst.

Punt 15.2. Art. 21 – art. 29/1, §3: ook buiten het geval van bewoning, kan het in sommige gevallen onwettig zijn om kantoren te betreden.

De tekst werd aangepast, zodat de betreding van kantoren enkel mogelijk is waar dat niet wettelijk verboden is. De mogelijkheid tot betreding van kantoren wordt ook beperkt tot de kantooruren.

Punt 16.1. Art. 24 – art. 33/1, §1, al. 1: in de Franse versie moet “contrevenir” vervangen worden door “prévenir”.

De tekst werd aangepast.

Punt 16.2. Art. 24 – art. 33/1, §1, al. 2: het is onduidelijk wat bedoeld wordt met “eventuele andere betrokkenen”.

De verwijzing naar “eventuele andere betrokkenen” werd geschrapt uit de tekst.

Punt 17.2. Art. 25 - art. 34/1, §3: de verwijzing naar de wet van 29/7/1991 moet geschrapt worden.

De tekst werd aangepast.

Punt 17.3. Art. 25 - art. 34/1, §4: de beroepsprocedure voor de rechtbank van eerste aanleg moet geschrapt worden; de Raad van State is bevoegd als beroepsinstantie.

De tekst werd aangepast: de beroepsprocedure voor de rechtbank van eerste aanleg werd geschrapt.

Punt 17.4. Art. 25 - art. 34/1, §4, al. 3: onduidelijke bepaling, omdat niet duidelijk is wat wordt verstaan onder “vereiste omstandigheden” voor de opschorting van de tenuitvoerlegging van administratieve geldboeten, terwijl het niet om strafrechtelijke geldboeten gaat.

De opmerking van de Raad van State is terecht, daarom wordt deze bepaling geschrapt.

Punt 18. Art. 26 – art. 40: de formulering moet aangepast worden; de artikelen moeten “opgeheven” worden, in plaats van “buiten toepassing gesteld”.

Omdat het Samenwerkingsakkoord pas zal goedgekeurd worden na de inwerkingtreding van de PPWR, is er inderdaad geen reden meer om de complexere formulering te gebruiken. De tekst werd aangepast.

Als een gevolg van het definitief opheffen van de artikelen, heeft het ook geen zin om in bepaalde van deze artikelen nog wijzigingen aan te brengen, zoals gepland was. Het gaat concreet over:

Wijzigingsbesluit	Samenwerkingsakkoord
Artikel 3, §1	Artikel 3, §1
Artikel 6	Artikel 14bis
Artikel 17	Artikel 26
Artikel 23	Artikel 32

Artikel 3, §1 wordt geschrapt. De artikelen 6, 17 en 23 worden formeel behouden (om een verregaande hernummering te vermijden), maar bevatten nog slechts de opheffing van respectievelijk de artikelen 14bis, 26 en 32. Deze drie artikelen werden bijgevolg geschrapt uit artikel 40.

B. OVERIGE WIJZIGINGEN

Naast de tekstwijzigingen n.a.v. het advies van de Raad van State werden nog volgende wijzigingen aangebracht aan de tekst van het samenwerkingsakkoord.

Artikel 7:

- Artikel 22/1, §1, laatste lid: toevoeging van “en de jaarlijkse hernieuwing van de registratie”, die apart moet gebeuren voor een PRO voor huishoudelijke verpakkingen en een PRO voor bedrijfsmatige verpakkingen. Ter verduidelijking toegevoegd, in lijn met het vorige lid dat stelt dat de PRO zijn registratie jaarlijks moet hernieuwen.
- Artikel 22/1, §3, invoeging van een nieuw derde lid: bepaalt dat de verdeling van de retributie onder de leden van een PRO moet gebeuren met respect voor de vereisten van evenredigheid en gelijke behandeling uit artikel 46.5 van de PPWR. Zo wordt verduidelijkt dat ook de interne kostenverdeling binnen een PRO geen onevenredige lasten mag opleggen aan producenten die slechts kleine hoeveelheden verpakkingen op de markt brengen. De concrete toepassing van dit beginsel wordt ook verder verduidelijkt in de artikelsgewijze commentaar.

Artikel 8:

- Artikel 22/5, §1, laatste lid: Toevoeging van “dat afkomstig is van de verpakkingen die op de Belgische markt worden gebracht door de producenten die aangesloten zijn bij de organisatie voor producentenverantwoordelijkheid”, dit ter verduidelijking.
- Artikel 22/6, §1, tweede lid: naast de aanpassing naar aanleiding van punt 9.9 van het advies van de Raad van State, werd ook hier een verwijzing naar artikel 46.5 van de PPWR opgenomen, om dezelfde reden als bij de wijziging van artikel 22/1, §3.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggende samenwerkingsakkoord bevat de onderstaande jaarlijkse vaste ontvangsten bij diverse overheidsinstellingen.

- **Retributies: jaarlijks +/- € 1,0 miljoen (aandeel Vlaanderen) (nieuw)**

De oprichting en het beheer van het producentenregister, zoals voorzien in artikel 22/1 van het ISA, brengt een aantal structurele taken met zich mee voor de Interregionale Commissie voor de UPV. Deze taken omvatten onder meer de ontwikkeling en het onderhoud van een digitaal registratiesysteem, de verwerking en monitoring van gegevens, en het toezicht op de naleving van de registratieverplichtingen.

Het akkoord voorziet in een systeem van retributies die worden aangerekend aan producenten en PRO's. Deze retributies zijn bedoeld om de administratieve kosten, softwareontwikkeling, inspectiekosten en monitoring te dekken. De opbrengsten van deze retributies komen rechtstreeks toe aan de Interregionale Commissie voor de UPV en vormen een belangrijke bron van autofinanciering voor haar werking. Voor de Vlaamse overheid betekent dit dat de structurele financieringsbehoefte voor deze taken beperkt blijft, aangezien de kosten grotendeels worden gedragen door de betrokken marktdeelnemers via het retributiesysteem.

Voor het jaar 2026 wordt het maximumbedrag herleid tot 200.000 EUR, om rekening te houden met de financiële draagkracht van de PRO's, gelet op het feit dat de ledenbijdragen voor het jaar 2026 reeds bepaald werden; en om rekening te houden met de inwerkingtreding van de PPWR gedurende het lopende kalenderjaar.

- **Financiële bijdragen aan het beleid van de Gewesten en het beheer van zwerfvuil: jaarlijks +/- € 5,0 miljoen (bestaande bijdrage)**

Het samenwerkingsakkoord bevestigt de voortzetting van de reeds bestaande financiële verplichtingen voor PRO's, die bijdragen aan de financiering van het gewestelijk beleid inzake preventie en beheer van verpakkingsafval: enerzijds wordt voor huishoudelijk verpakkingsafval een heffing opgelegd van €0,74 per inwoner per jaar. Dit betreft een loutere indexerende van de heffing van €0,5 per inwoner, ingevoerd via het ISA van 2008 (halve euro). Anderzijds geldt een heffing voor bedrijfsmatig verpakkingsafval van €0,04 per inwoner per jaar, ingevoerd via het ISA UPV en zwerfvuil. Beiden worden jaarlijks geïndexeerd volgens de consumptieprijsindex.

Voor Vlaanderen betekenen deze bijdragen een structurele en recurrente financieringsstroom. De middelen kunnen door het Vlaamse Gewest worden ingezet voor diverse beleidsdoelen, waaronder preventie, hergebruik, bestrijding van zwerfvuil, verbetering van inzameling en verwerking, controle, rapportering en stimulering van hoogwaardige verwerking. De concrete bestemming van de middelen wordt door het Gewest bepaald, in overleg met de PRO's. Deze heffingen bieden Vlaanderen een stabiele basis voor de uitvoering van het verpakkingsbeleid en maken het mogelijk om beleidsmatig te sturen op effectiviteit, innovatie en samenwerking met de sector.

- **Zwerfvuilheffing: jaarlijks € 46,0 miljoen (bestaande heffing)**

De bestaande zwerfvuilheffing voor de producenten van verpakkingen in het zwerfvuil, zoals eerder opgenomen in het samenwerkingsakkoord van 9 februari 2026 (ISA UPV/zwerfvuil) zijn reeds geïntegreerd in het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 en worden in het voorliggende wijzigende samenwerkingsakkoord ongewijzigd overgenomen.

Daarnaast creëert het voorliggende samenwerkingsakkoord ook nog mogelijk volgende variabele jaarlijkse ontvangsten bij diverse overheidsinstellingen.

- **Heffing bij het niet halen van de preventiedoelstellingen (nieuw):**

Vanaf 2030 wordt een heffing opgelegd aan PRO's en individuele producenten die geen beroep doen op een PRO, wanneer zij hun preventiedoelstellingen inzake verpakkingsafval niet behalen én wanneer tevens de nationale preventiedoelstelling voor België, conform de verpakkingsverordening, niet wordt gehaald. De heffing wordt berekend op basis van het verschil tussen het tonnage eenmalige verpakkingen in 2022 en het gerealiseerde tonnage in respectievelijk 2030, 2035 en 2040, met oplopende reductiedoelstellingen van 5%, 10% en 15%. Dit zijn de reductiedoelstellingen die overgenomen zijn vanuit de Europese verordening. Elk ton tekort resulteert in een boete van €50. Om administratieve redenen is de heffing niet verschuldigd als het berekende bedrag lager is dan €150. Als het berekende bedrag hoger is dan €150 maar lager dan €250, bedraagt de heffing €250 euro.

De PRO kan deze heffing vermijden door:

- tijdig te voldoen aan de preventiedoelstellingen;
- haar aangesloten producenten aan te zetten tot gedragsverandering en circulaire ontwerpkeuzes;
- investeringen in alternatieve systemen zoals herbruikbare verpakkingen.

Zoals bepaald in artikel 9 van het wijzigend ISA (artikel 22/13, §1 van het samenwerkingsakkoord) kunnen PRO's vragen om door het Beslissingsorgaan Verpakkingen te worden gehoord om hun inspanningen en geplande bijsturingen van het Pact, in functie van het behalen van de preventiedoelstellingen, toe te lichten. Op basis van een advies van het Beslissingsorgaan Verpakkingen kunnen de drie gewestregeringen unaniem beslissen om de heffing geheel of gedeeltelijk kwijt te schelden.

Individuele producenten die buiten een PRO opereren, dragen individuele verantwoordelijkheid voor het behalen van de preventiedoelstellingen. Een financiële heffing wordt ook hier enkel opgelegd indien de nationale preventiedoelstelling ook niet wordt behaald.

- **Heffing bij het niet halen van de recyclagedoelstellingen (nieuw):**

PRO's die de recyclagedoelstellingen inzake verpakkingsafval niet behalen, zijn een heffing verschuldigd van €50 per aangevatte ton waarvoor de doelstelling niet wordt gehaald.

Bij herhaalde niet-naleving wordt de heffing stapsgewijs verhoogd:

- €100 per ton bij een tweede opeenvolgend jaar van niet-naleving;
- €150 per ton vanaf het derde opeenvolgende jaar.

De Vlaamse overheid ontvangt haar aandeel in beide heffingen via de Interregionale Commissie voor de UPV, die instaat voor de berekening en communicatie van de verschuldigde bedragen per gewest. De middelen van beide heffingen dienen ter financiering van het Vlaamse beleid inzake preventie en beheer van verpakkingsafval.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Op heden bestaat het Permanent Secretariaat van de Interregionale Commissie voor de UPV (voorheen 'Interregionale Verpakkingscommissie') uit ambtenaren en personeelsleden die ter beschikking worden gesteld door de verschillende gewestregeringen. Deze wijziging van het ISA voorziet dat het Permanent Secretariaat ook een eigen personeelsbestand krijgt. Dit is nodig om tegemoet te komen aan het grotere takenpakket van het Permanent Secretariaat. De personeelsleden zullen worden aangeworven op basis van een arbeidsovereenkomst, op basis van functieomschrijvingen die vooraf goedgekeurd moeten worden door het Beslissingsorgaan. Het aantal leden dat ter beschikking van het Permanent Secretariaat kan worden gesteld door de gewestregeringen, wordt begrensd door een maximum om een onevenwichtige terbeschikkingstelling tussen de gewesten te vermijden.

Voor Vlaanderen betekent dit een structurele personeelsbijdrage die vanaf begrotingsjaar 2026 via een aparte begrotingslijn wordt ingeschreven. Het basisbedrag van €3.000.000, overeenstemmend met een personeelsbestand van 34 VTE (voor de drie gewesten samen), staat ingeschreven in de tekst en wordt jaarlijks geïndexeerd en aangepast op basis van loonevoluties.

Het personeelsbudget van de Interregionale Commissie voor de UPV wordt grotendeels gefinancierd door de eigen inkomsten van de Interregionale Commissie voor de UPV (zogenaamde "autofinanciering"), met name door de inkomsten die voortvloeien uit de retributies aangerekend aan de PRO's en producenten, en anderzijds ook door inkomsten uit de handhaving van het ISA. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de mate waarin de UPV voor specifieke afvalstromen reeds interregionaal is geregeld (via een uitvoerend samenwerkingsakkoord per materiaalstroom, conform het ISA UPV/zwerfvuil). Indien nodig wordt het personeelsbudget verder gefinancierd met bijdragen die rechtstreeks voortvloeien uit de algemene uitgavenbegroting van elk van de gewesten. Bij het berekenen van het aandeel dat Vlaanderen bijkomend moet financieren wordt rekening gehouden met een verdeelsleutel tussen de gewesten en alsook met ambtenaren of personeelsleden die door de Vlaamse Regering ter beschikking worden gesteld aan het Permanent Secretariaat van de Interregionale Commissie.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het aangepaste ISA heeft belangrijke implicaties voor lokale besturen, in het bijzonder in het kader van de inzameling en verwerking van huishoudelijk verpakkingsafval. De Verordening bevestigt en versterkt het principe van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, waarbij producenten instaan voor de volledige levenscyclus van de verpakkingen die zij op de markt brengen. Dit betekent concreet dat de totale en reële kosten van de inzameling en verwerking van huishoudelijke verpakkingen volledig gedragen worden door de producenten, via de PRO's.

4 VERDER TRAJECT

Het samenwerkingsakkoord zal na goedkeuring door de drie gewestregeringen ondertekend worden. Vervolgens wordt het ontwerp van instemmingsdecreet voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd, waarna het wordt ingediend bij het Vlaams Parlement.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en beheer van verpakkingsafval;
- 2° de minister-president van de Vlaamse Regering en de Vlaamse minister, bevoegd voor omgeving, te gelasten voornoemd samenwerkingsakkoord te ondertekenen;
- 3° de Vlaamse minister, bevoegd voor omgeving, te gelasten, na de ondertekening, om het samenwerkingsakkoord in te dienen bij de voorzitter van het Vlaams Parlement;
- 4° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en beheer van verpakkingsafval.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

BIJLAGEN

1. Voorontwerp van instemmingsdecreet
2. Memorie van toelichting bij het voorontwerp van instemmingsdecreet
3. Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en beheer van verpakkingafval
4. Memorie van toelichting bij het samenwerkingsakkoord
5. Artikelsgewijze bespreking van het samenwerkingsakkoord
6. Advies Raad van State